

Як захисти свої права? Правопросвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!»

З давніх часів існування людини супроводжувалось наявністю у неї прав та обов'язків. Загальнонаціональний правопросвітницький проект «Я МАЮ ПРАВО!» реалізується Міністерством юстиції у співпраці з системою безоплатної правової допомоги, територіальними органами юстиції, за підтримки юридичних клінік, міжнародних донорів та партнерів.

Наша мета – підвищити юридичну грамотність українців та сформувану нову правову культуру в суспільстві. Це масштабна реформа правової свідомості, яка забезпечить сталий розвиток України як сучасної демократичної держави.

Права однієї людини зумовлювали настання певних обов'язків у іншої. Усім нам відомо, що державою встановлено перелік прав та обов'язків шляхом їх закріплення в тих чи інших нормативно-правових актах. Проте, не кожен ставив собі питання: чи справді держава встановлює права людини, чи права людини існують без будь-якого їх нормативного закріплення? Відповідь на це питання можемо знайти в концепції природного права, відповідно до якої головним джерелом права є природа, а не воля законодавця, природні права людини належать їй від народження, вони невідчужувані та однакові для усіх. На противагу природно-правового розуміння існує позитивістський тип праворозуміння, за яким права людини визначає держава, яка встановлює рамки шляхом закріплення відповідних прав у нормативно-правових актах.

Концепція природного права стала рушійною силою розвитку багатьох держав, законодавство яких почало базуватись відповідній теорії. Зокрема, теорія природного права стала основою конституцій багатьох демократичних держав світу. Зокрема, стаття 2 Конституції Франції закріплює таке: «Девіз республіки – «Свобода, Рівність, Братерство». Її принцип – правління народу, здійснюване народом для народу» Конституція Франції.

Конституція України також містить норми, які передбачають дотримання прав людини, зокрема, розділ 2 Конституції України закріплює права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Стаття 21 Конституції передбачає таке: «Усі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними» [Конституція України від 28.06.1996 р]

Проте, закріплення на рівні конституції положення про дотримання прав людини не є гарантією їх дотримання. Для цього потрібен механізм реалізації відповідних норм Конституції або інших законів. Суб'єкти публічної адміністрації, здійснюючи свої повноваження, повинні в основі своєї діяльності дотримуватись прав людини.

Права людини є основою функціонування правової держави, саме тому необхідно знати свої права, відстоювати їх при будь-якому свавільному порушенні.

Голосіївський Відділ ДРАЦС